

Myrry Ŷekegulagyň başdan geçirenleri: Myrrynyň gemrijiler bilen söweşi

Category: Çagalar edebiýaty, Kitapcy

написано kitapcy | 22 января, 2025

Myrry Ŷekegulagyň başdan geçenleri: Myrrynyň gemrijiler bilen söweşi • *MYRRY GEMRIJILER BILEN AÝGYTLY SÖWEŞE GIRÝÄR*

Myrry gije bir ol egnine, bir bu egnine agdarylyp, krowadynyň çalamydar söyesini aşak gaçyrdy. Garañkyda ony ýerine eltip bilmedi. Düşeklerini ýere düşürip, düýpdäki keçäniň üstünde ýatdy. Ol kellesini ýassyga goýanda gulagyna bir üýtgesik galmagal geldi. Myrry diňşirgendi. Ýeriň aşagynda syçanlar, alakalar deprek kakyp, tans edýärler. Şol barmana olar köplük bolup aýdym aýdyp başladylar.

Myrry, Myrry myrryldar,

Uzak gije horruldar.

Myrry janyň garnynda

Gurbagalar gurruldar.

Myrry janyň öýünde

Garynjalar gyrmýldar.

Myrry janyň tüýünde

Bit-büreler ýörmüldär!..

Myrrynyň gahary geldi. Ol çyrasyny ýakdy-da, stola geçdi. Gemrijilere gazaply hat ýazmaga oturdy. Ol hatynda goňşuşylyk hatyrasyny saklap, şu çaka çenli syçanlara, alakalara dözümlü daryşmandygyny, indi bolsa sabyr käsesiniň dolandygyny, gemrijilere garşy aýgytly hüjüme geçjekekdigini ýazdy. Hatynyň soňuny: «Bir gije-gündiz pursat berýärin. Ýigrimi dört sagadyň içinde meniň gorayán ýerimden gümüñizi çekip, göçüp gitmeseňiz, onda men rezin turba bilen hiniňize suw goýberip, baryňyzy gark ederin!» diýip gutardy.

Myrry hatyň aşagyna goluny çekdi. Onsoň hatly bukjany togalap burçdaky hine dykyp goýdy.

Soň ýerine geçip ýatdy. Öz bitiren işinden hoş bolup uka gitdi.

Ertesi ol oýanan badyna burçdaky hine garady. Onuň haty äkidilipdir. Diýmek, Myrrynyň gazap bilen ýazan haty Köralaka baryp ýeten bolarly. Myrry turup, düşeklerini ýygnady. Ýuwunmak üçin daşaryk çykyp barýarka stolda ýatan hatjagazy gördü. Myrry syçan dilinde ýazylan bulaşyk setirleri okamaga oturdy: «Eý, Ýekegulak! Sen bize murtuňy pezzerdip, boş haýbat atma! Sen arpaň gylçygy ýaly murtuňdanam, boş haýbatyňdanam gorkýan ýok. Eger uruşmak isleyän bolsaň, biziň begler begimiz Alakabeg seni söweše çagyryar. Seniň masgara bolup ýeňlip, söweş meýdanyndan guýrugyň gysyp gaçjak pursadyň daşda däl. Eger gaýratyň bar bolsa, şu gün ir sagat onda Güllidepäniň aňyrsyndaky takyra çyk! Gözüň näme görýär! Eger uruşmaga gorksaň, onda şu bolşuňa geziber. Gaty gitseň, abat gulagyň goparyp, eliňe bereris. Onsoň adyň Myrry Gulaksyz bolar! Söweş meýdanynda garaşýarys!»

Myrry ýuwundy, ertirlik naharyny edindi. Onsoň dostlaryny maslahata çagyrdy. Ol ýagdaýy mälim etdi:

– Dostlar, men gemrijiler bilen söweşmäge gidýärin. Elbetde, olar köplükdir. Eger dolanyp gelmesem, razy boluň!

Aýy pälwan Myrrynyň arkasyna kakdy:

– Dost, senem ýeke dälsiň! Biz seniň diri ýeriňde diri, öli ýeriňde öli! Nirä gitseň, ýanyň bilen gideris!

Horazguly hem guşagyndan asylgy pyçagynyň sapyny sypady:

– Hawa, dost, biz ýanyňda borus. Asgynlasaň, arkaňda

durarys!..

Beýleki dostlary hem Myrry bilen söwes meýdanyna gitjekdiklerini aýtdylar. Myrry aşpyçagyny guşagyna gysdyrdy. Onsoñ dostlar göçgünli aýdym aýdyşyp, Güllüdepä bakan ýoris etdiler.

Güllüdepäniň aşak tarapyndaky ala meýdanda syçanlardyr alakalar sap-sap bolşup nyzama düzülipdirler. Syçanlar, alakalar ýeke-ýekeden nyzamdan çykyp, bir düýp čerkeziň düýbünde çarh aýlap oturan garry syçanyň ýanyna baryp gaýdýardylar. Ol ýerde urşa girjek nökerler dişlerini çarhlaýardylar. Olaryň kabiriniň dişin dyngysz aýlanýan çalgy daşyna degende uçgun syçraýardy. Ortaradaky şor tümmeke tutulan gyzyl çadyryň öñünde otuz sany syçan yüzüne dişleri saňny, başyna täç geýen Köralakanyň şekili çekilen gara baýdagы dik tutup durdy. Şol ýerde söwes depregi kakylýardy. Myrry Güllüdepäniň üstünde bir hatar bolup dostlaryndan saýlanyp, takyr meýdana iýndi. Ol ilki özünüň aşpyçagynyň sapyny gysymlap, gaýşaryp üstlerine barýanyny görenlerinde agyr goşun basga düşüp gaçyp başlar öýtdi. Elbetde syçanlaryň, alakalaryň arasynda sandyraýanlar, gözjagazlaryny tegeläp, bir-biriniň yzynda bukulýanlar bardy. Ýone nyzamy bozulman durdy.

Birden gyzyl çadyryň işik kilimi syrylyp aýryldy. Ol ýerden kemsiz ýaraglanan Köralaka ýanynyň janpenalary bilen çykdy-da, nyzama duranlaryň ortarasında goýlan boşluk bilen bärliğine ýoris etdi. Ol Myrrynyň duran ýerine ýakynlaşanda egine atylgy oýlugyny sypyryp taşlady. Murtlaryny taýly gezek sypalady. Onsoñ egri gylyjyny gynyndan sogurdy-da, galkanyny ykjam tutup, Myrra topuldy. Söwes depreginiň sesi güýçlendi. Köralakanyň yza galan janpenalary dürbi bilen öz serdarlarynyň hereketlerini sypdyrman synlap durdular. Olar Körlalakanyň ýeňiş gazanjakdygyna ynanýardylar. Köralaka körmüş gözlerini ýyldyradyp, gylyjyny Myrrynyň depesinden iýndermek üçin galdyrdy. Myrry munuň üçin gözünem gyrmady. Ol pezzerip duran murtlaryny iki ýanlaýyn sypady-da, dişlerini syrtardyp, haýbatly seslendi:

— Ma-aw!

Köralakanyň gylyçly goly asmanda doňup galdy. Ol indi bütin durky bilen sandyraýardy. Myrry penjesi bilen Köralakanyň gulagynyň düýbüne bir ýapdy. Duşman gylyjyny, galkanyny ýere gaçyryp, aýaklarynyň üstünde zordan saklandy. Ol guşagyna gysdyrylgy iki ýüzli gamasyny sogrup alyp, täzeden hüjüme geçdi. Myrry Köralakanyň bilinden gujaklady-da, onuň aýaklaryny ýerden saýlady. Onsoň bar güýji bilen duşmanyny takyr ýere pylçap urdy. Köralaka señseledi. Bir haýukdan özüne gelip, hasyrdap ýerinden galdy. Ol üstüne abanyp gelýän Myrryny görди-de, gaçmak bilen boldy. Myrry onuň guýrugyndan gysymlap tutdy-da, aýlap-aýlap göge zyňyp goýberdi. Myrry Köralakany şeýle bir batly zyňdy welin, syçanlaryň serdary şol bada asmanda gözden ýitdi. Asyl ol gaýdyp ýere gaçmady. Ol ýaha orbita çykdy ýa-da geçip barýan bürgüdiň penjesine düşdi. Sap tutup duran syçanlardyr alakalaryň nyzamy bozuldy. Olar ýerli-ýerden hasyrdasyp gaçyp başladylar. Özlerini guma uran syçanlaryň, alakalaryň dabanyndan göterilýän tozan asmana göterildi. Günüň öni dumanlady. Güllüdepäniň üstünde duranlar şowhun bilen gygyryşdylar:

– Ur-ha! Myrry ýeňdi! Söweşde ýeňiş gazanan gahrymana berekella!

Olar gelip, Myrryny gujaklap, ony ýeňiş bilen gutladylar. Kirpigeldi öz teklibini aýtdy:

– Geliň, ýeňiş toýunuň toýlalyň!

Towşanmyrat hem öz ýüregindäkini aýtdy:

– Ýeňiş toýunuň etmek gowy zat. Ýone toýy ertir Myrrynyň täze kepbesinde oturyp toýlalyň! Ynha men size düşündireýin welin, size aýan bolar. Syçanlar, alakalar ýerli-ýerden gazyp, Myrrynyň külbesini tozdurdylar. Şu gün biz üýşüp, kepbäniň içini-daşyny suwalyň, hek çalyp agardalyň. Poluny bejerip, reňkläliň. Ertir aşsamlyk bolsa Myrrynyň goşlaryny ýerbe-ýer goýuşdyryp, onuň köne taňkasynyň deregine satyn alan semawarynyň daşynda üýşüp, toý toýlalyň!

Bu teklip hemmeleriň göwnünden turdy. Olar uly şatlyk bilen işe başladylar.